

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه ریحانه الرسول (س) شهرستان نکا

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

واکاوی آثار گناهان زبانی از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

آقای دکتر میثم معافی

استاد داور

آقای دکتر ابوالفضل اصغری

پژوهشگر

فاطمه نظری

پاییز ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه ریحانه الرسول شهرستان (س) نکا

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

واکاوی آثار گناهان زبانی از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

آقای دکتر میثم معافی

استاد داور

آقای دکتر ابوالفضل اصغری

پژوهشگر

فاطمه نظری

پاییز ۱۳۹۷

تحمديه

سپاس خدای را که سخنوران ، در ستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان،
حق او را گزاردن نتوانند و سلام و درود بر محمد و خاندان پاک او ، طاهران معصوم هم آنان که وجودمان
وامدار وجودشان است و نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان تا روز رستاخیز...

نتیجه و جمع بندی :

زبان عمده ترین وسیله ای است که مردم به کمک آن با یکدیگر ارتباط فکری برقرار می کنند و ایجاد تفاهم و انتقال مفاهیم از طریق زبان صورت می گیرد . زبان ملاک ارزش و معرفت ، شخصیت انسان و ترازوی عقل او می باشد . لذا با تمام فواید زبان می تواند مفاسد و آفاتی را دارا باشد که باید آنها را شناخت و ریشه کن کرد . زیرا موجب شقاوت انسان می گردد . این عضو کوچک برخلاف اعضاء دیگر بدن به کارگیری آن به آسانی می باشد و می تواند گناهان زیادی را مرتکب شود . از جمله : غیبت ، تهمت ، فحش و ناسزاگویی ، سخن چینی و ... که هرکدام در دین مبین اسلام به عنوان گناهان کبیره شمرده شده اند و برای مبارزه با آنان تاکید زیادی نموده اند . یک سری عوامل فردی و اجتماعی مانند حسد ، کینه توزی ، حب دنیا و .. موجب گناه زبانی در افراد می شود . وقتی فرد با دوستان ناباب همنشین می شود و در محیط های فاسد رفت و آمد داشته باشی به راحتی هرگناهی را مرتکب می شود . حال این گناه دارای آثار دنیوی و اخروی زیادی است که در فرد موجب قساوت قلب ، عدم استجابات دعا و .. و در اجتماع باعث نزول بلا ، تغییر نعمتهای الهی ، قحطی و خشکسالی می شود و در آخرت فرد با خشم الهی روبه رو می شود و مورد عذاب الهی قرار می گیرد . به همین سبب انسان باید سعی و تلاش کند تا این گناه را از لوح وجود خود پاک کند تا موجب سعادت و خوشبختی خود در دنیا و آخرت شود و از این طریق جامعه را از تباهی و بدبختی نجات دهد از راه های مبارزه با این گناه می توان به تفکر و تعقل صحیح ، ایمان به خدا ، همنشین و دوست خوب و ... اشاره نمود.

راهکار و پیشنهاد:

راهکار: شناخت گناهان زبانی و آثار و پیامدهای آن

۱- نیاز است محققین بیشتری به این تحقیق بپردازند .

۲- فعالیت بیشتر رسانه ها در این زمینه از جمله : ساختن فیلم با موضوع انواع گناه زبانی

۳- ایجاد واحدهای درسی در تمام سطوح ، برای شناخت گناهان زبان

منابع و مأخذ

قرآن کریم

- ۱- آمدی ، عبدالواحد، غررالحکم ودرالکلم ، قم ، دارالکتاب اسلامی . ۱۳۸۱.
- ۲- امین ، سیدمحمد، آفات زبان - چاپ افست کیا . ۱۳۷۰.
- ۳- ابو محمد بن شعبه حرانی . تحف العقول ، موسسه نشر اسلامی . قم . ۱۳۸۱. چاپ ۷ . ج ۲ .
- ۴- امیری اراکی ، سید جواد ، ریشه گناهان، قم: دفتر انتشارات اسلامی . ۱۳۷۹ .
- ۵- ابن ابی جدید . عبد الحمید بن عبدالله . شرح نهج البلاغه . ناشر آیت الله مرعشی نجفی (ره) . ۱۳۹۱ .
- ۶- بهشتی ، ابوالفضل ، برکات و آفات زبان در قرآن و حدیث ، قم: ناشر بوستان، ۱۳۹۲.
- ۷- پاینده ، ابوالقاسم ، نهج الفصاحه ، انتشارات جاویدان . ۱۳۶۱.
- ۸- تاجانی، شهرام، گناهان کبیره زبان ، ناشر شهریار، ۱۳۸۹.
- ۹- حرعاملی ، محمدحسن. وسایل الشیعه ، انتشارات الاسلامیه. ۱۴۰۳
- ۱۰- خانی ، لیلا ، گناه گریزی، قم: مرکز نشر هاجر ، ۱۳۹۴ .
- ۱۱- دشتی ، محمد، نهج البلاغه، انتشارات نشتا. ۱۳۹۱
- ۱۲- دهخدا ، علی اکبر، لغت نامه دهخدا . نشر دانشگاه تهران . ۱۳۳۵ . جلد ۲۱
- ۱۳- دستداده ، زین العابدین ، دریچه ای به آسمان ، نشر مجتمع فرهنگی عبدالرضا مصلی نژاد . ۱۳۷۷ .

- ۱۴- ری شهری ، محمد مهدی ، میزان الحکمه . انتشارات دار الحديث - ۱۳۸۲ .
- ۱۵- رسولی محلاتی، سیدهاشم، کیفر گناه و آثار و عواقب خطرناک آن ، انتشارات کتابخانه صدر ، ۱۳۸۵ .
- ۱۶- رشاد ، علی اکبر ، دانشنامه امام علی (ع) ، موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر ، ۱۳۸۰ .
- ۱۷- سهراب پور ، همت ، آثار گناهان . انتشارات اسلامی . ۱۳۷۸ .
- ۱۸- سبجانی ، قاسم ، بازتاب اعمال در دنیا ، نشر جمال . ۱۳۸۱ .
- ۱۹- سادات ، محمدعلی ، اخلاق اسلامی ، انتشارات اسلامی . ۱۳۸۱ .
- ۲۰- شیخ صدوق، محمد بن علی ابن بابویه ، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، قم، انتشارات ارمغان طویا. ۱۳۸۹
- ۲۱- شهید دستغیب (ره). عبدالحسین، گناهان کبیره ، دارالکتاب جزایری . ۱۳۶۰.
- ۲۲- شبر ، سید عبدالله ، اخلاق ، موسسه انتشارات هجرت ، ۱۳۸۰ .
- ۲۳- صفری ، طیبه ، زمینه های پیدایش گناهان ، تهران: انتشارات کتابخانه صدر ، ۱۳۸۶ .
- ۲۴- ضیاء آبادی ، سید محمدحسین ، قرآن و قیامت ، قم ، انتشارات بنیاد بعث ، ۱۳۷۹ .
- ۲۵- فقیه ایمانی، مهدی، نقش زبان در سرنوشت انسان. نشر عطر عترة. ۱۳۸۸
- ۲۶- فیض کاشانی، محسن، محجه البیضاء ، قم: موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی ، ۱۳۸۷.
- ۲۸- قرائتی ، محسن ، گناه شناسی ، مرکز فرهنگی درسهای از قرآن . ۱۳۹۱ .
- ۲۹- قمی ، عباس ، سفینه البحار ، اسوه قم ، ۱۳۸۲ .

- ۳۰- کلینی رازی ، اصول کافی ، انتشارات الاسلامیه . ۱۳۸۱.
- ۳۱- مجلسی ، محمدباقر بن محمدتقی ، بحارالانوار ، بیروت: داراحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳.ق.
- ۳۲- مکارم شیرازی ، ناصر، اخلاق درقرآن، مدرسه الامام علی ابن ابی طالب (ع). ۱۳۷۷ .
- ۳۳- مجلسی ، محمدباقر بن محمدتقی، بحارالانوار، چاپ دوم ، مکتب الاسلامیه . ۱۳۹۷. هـ. ق. جلد ۳ .
- ۳۴- محمد بن علی بن بابویه ، شیخ صدوق (ره) . خصال ، جامعه مدرسین، ۱۳۸۰.
- ۳۵- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، دارالکتب الاسلامیه . ۱۳۹۲ . جلد ۶ .
- ۳۶- معین . محمد ، فرهنگ معین، تهران: انتشارات امیرکبیر چاپ پنجم . جلد ۳ .
- ۳۷- نصیرزاده، قاسم. سلسله گفتارهای آیت الله یثربی، سیری در رساله حقوق امام سجاد (ع). انصاریان. قم . ۱۳۸۷.
- ۳۸- نراقی ، ملااحمد، معراج السعادت، چاپ قدس، ۱۳۸۸.
- ۳۹- نهج البلاغه
- ۴۰- www.vajehy.com . ۱۳۹۴ .
- ۴۱- www.mzare.ir . ۱۳۹۰ .